

Povesti iz avstrijske zgodovine.

(Piše Al. Stroj.)

XIX.

Franc Jožef I.

Slovenci smo vedno nad vse cenili sv. katoliško vero. Zato smo iz vsega srca udani vladarjem iz slavne habsburške hiše, ki so z nami jednakega srca, jednakega mišljenja. Posebno pa ljubimo in spoštujemo presvetlega cesarja Franc Jožefa I., ki je po besedah sedanjega slavno-vladajočega svetega Očeta Leona XIII. vladar »odlične pobožnosti«.

Franc Jožef I. je nastopil vlado 2. grudna 1848. Bila je tisti dan sobota. Pobožna njegova mati je prosila, da se o zgodnji jutranji uri bere jedna sv. maša na njen posebni namen. Nočni mrak je še pokrival zemljo, ko je šla visoka gospa v cerkev, da bi združila svoje prošnje z mašnikovimi molitvami. Na poti sreča mladega cesarja Franca Jožefa, ki ji vošči 'dobro jutro' in pravi: »Mati, jaz pridem že iz cerkve«. Pač so bile to tolažilne besede za dobro mater, ki je šla v cerkev, da bi molila za svojega sina in izprosila božjega blagoslova za njegovo vladanje.

Sveti Oče Pij IX. so 8. grudna 1854 razglasili nauk, da je bila Marija brez madeža izvirnega greha spočeta. Avstrijski cesar, Franc Jožef I., je hotel posebno slovesno praznovati ta dogodek. Naslednje leto, 22. rožnika, je šla velikanska svečanostna procesija iz cerkve sv. Štefana do kipa Marije brez madeža izvirnega greha spočete na dvoru. Cesar Ferdinand III. je pred dvesto leti pred tem kipom izročil cesarstvo v Marijino varstvo in Franc Jožef I. si je hotel vnovič zagotoviti pomoč nebeške Kraljice.

Posebno pobožno častí presvitli vladar presveto rešnje Telo. Bilo je leta 1852. na Dunaju, 8. grudna, v praznik brezmadežnega Spočetja Device Marije. Veliko ljudij se je gnetlo po ulicah proti tako zvanemu »Praterju«. Kar se začuje tenki glas zvončka, ki naznanja, da gre duhovnik previditi bolnika. Verni katoličani so pokleknil, mnogo ljudij pa se je le malo zmenilo za Jezusa v presv. rešnjem Telesu, ki ga je nesel mašnik bolniku v zadnjo tolažbo in popotnico v večno življenje. Kar pridrdra dvorska kočija; nagloma se ustavi; iz nje stopi lepo oblečen gospod, poklekne, ko gre mašnik mimo in potem ga dalje spremlja. In ta plemeniti gospod je bil cesar Franc Jožef I. — Nekdaj je bil visoki vladar na lovu. V družbi pogumnih lovcev jezdi po ozki gorski stezi v hrib. Tedaj srečajo patra kapucina, ki je nesel bolniku sveto popotnico. Takoj stopi cesar s konja, poklekne, pozdravi in počasti Jezusa Kristusa v sv. zakramentu z besedami: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« — »Na veke. Amen«, odgovori redovnik in blagoslovi vladarja.

Leta 1869. je potoval Franc Jožef I. v sveto deželo. Dne 9. listopada pride do višine, od koder se vidi sv. mesto Jeruzalem. Tukaj stopi raz konja, poklekne, poljubi sveto zemljo in nekaj časa pobožno moli. Nobeno oko ni ostalo suho pri tem prizoru. Arabci in Turki so dejali: »To je pobožen vladar;

v njegovem cesarstvu bi radi živeli!« Štiri dni je ostal visoki popotnik v Jeruzalemu, sprejel v cerkvi božjega groba sv. obhajilo in bil v spodbudo in zgled vsem navzočim. Iz svete dežele je šel v Egipt, kjer je bil pri otvoritvi sueškega prekopa. Na potu je nastala huda nevihta. Ko je nevarnost minula, prekrižal se je pobožno presvetli cesar in zahvalil Boga za rešitev in varstvo.

V vzvišen zgled katoliškim podložnikom spolnuje cesar natanko postno postavo.

V začetku posta leta 1857. je bil presvetli vladar v Milanu. V tem mestu pa se prične štiridesetdanski post nekaj dnij pozneje, kakor drugje. Cesar pošlje k nadškofu vprašat, ali je tudi njemu pripuščeno pozneje post pričeti, ali se mora držati navade, ki velja drugod. — Pred nekaj leti se je odpeljal vladar v Inomost ravno tisti dan, ko so ondi imeli post za sveto leto. Ko je cesar to zvedel, ukazal je, naj mu prinesó prežgane juhe. In ko je bil presvetli vladar leta 1883. na Kranjskem, primerilo se je, da je bil petek. Ker cesar ni vedel, da je knezoškof polajšal postno postavo vsem onim, ki so v Ljubljani, poslal je v škofijo svojega adjutanta prosit, da bi mu milostni knezoškof dovolili uživati mesna jedila.

To so le posamezne črtice krščanskega življenja cesarja Franca Jožefa I. Presvetli vladar je vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik gotovo pri sveti maši, naj si je doma ali na potovanju, in tudi v delavnik, ako mu je le mogoče. Sveto obhajilo prejme večkrat na leto. Procesije sv. rešnjega Telesa se vdeleži vsako leto ob kakoršnem koli vremenu in spremlja z odkrito glavo Najsvetejše ter tako častí Boga. Cesarju Francu Jožefu I. smo Slovenci kot vzornemu katoliškemu vladarju tako udani, da z besedo in dejanjem vedno kličemo :

Bog obvari, Bog ohrani
Nam cesarja — Avstrijo!

Svetniki — ljubitelji in ljubljenci živalij.

(Po Fr. Lindenu priobčuje Jos. Volc.)

XXII.

Sv. Magnus je oznanjeval v prvi polovici sedmega stoletja po Švabskem sveto krščansko vero. Na svojih potih je prišel nekoč s tovarišem Theodorom v bližino mesta Kemptena. O njem je naslednja pripoved: Kempten je bilo sicer lepo mesto, le prebivalcev ni imelo. Sezidano je bilo ob deroči reki Iller. Nek duhovnik, z imenom Tosso, nasvetoval je došlima potnikoma, naj preko mesta naglo stopita in sosebnó čez noč naj se v njem nikar ne mudita; opustošeno mesto da je prenapolnjeno kač, zmajev in jednake golazni in mnogokdo, ki je prišel sém na lov, zgubil je tod svoje življenje. Duhovniku odgovorí Magnus: »Zares, naš Gospod Jezus Kristus je dovolj mogočen, da za vedno prežene golazen iz tega kraja«. Nato se obrne k